

AMUNKA

XX. évfolyam, 44. szám.

Ára 24 fillér

Sálgótarján, 1942 Október 31

Szent Imre

Kilencszáz esztendő távlatából egyre jellegzetesebben áll előttünk az első magyar király egyetlen életbenmaradt fia, aki körülbelül 30 éves korában váratlanul hunyt el, amivel rombadöntötte édes-atyjának és nemzetének minden számítását és reménykedését. Vajk fia Emre, emlegették a Krisztus hitét nem ismerni akaró magyarok, akik a katolikus egyház szentét makacsul ki akarták tulajdonítani, illetve a még élő herceget szereték volna rávenni arra, hogy legyen a vezérük és izzé ki az országból Krisztus papjait, akik egyet jelentettek az új, a keresztény hittel.

Hogy megértsük a helyzetet, ismernünk kell az akkori idők gondolkodását. Géza fejedelem Vajk fia, aki a keresztységben az István nevet választotta, határozta el, hogy a magyarságot beterele a keresztény egyházba. Így akarta és vélte megmenteni az Európában lakó már keresztény népek bosszuját és haragját elől. Az átalakulás természetesen óriási nehézségekbe ütközött. Szinte két pártra szakadt a nemzet, amelynek nagyobbik fele kétségtelenül meghajította fejét Krisztus előtt, de az öregebb és nyakasabb része keményen ellenállt. István királynak fegyverrel kellett rendet teremtenie, mert csak így tudta akaratát végrehajtani.

Imre a kor felfogásának és szokásának megfelelően természetesen a legtökéletesebb keresztény nevelésben részesült. A harcos idők követelményeinek megfelelően a vitézi dolgokban is megszerezte a jártasságot. Akkor a király és a hadvezér fogalma annyira összenőtt, hogy nem lehetett szétválasztani. A pusztázó és a magyar Istennek erdők tisztásain, források mentén titokban áldozó magyarok tulfutott képzelőtehetségükkel úgy okoskodtak ki, hogy egy csapásra megszabadulhatnak az új Istentől és a nyugati keresztény erkölcs-től, ha Imrét nyerik meg vezérük-kül. Ebből a tényből kiviláglik, hogy milyen eszményi férfi volt az első magyar király fia. Ha az ázsiai eredetre és a pusztázó életre annyira rátartó magyarok el akarták rábolni és akár erőszakkal is fejdelmükké választani, akkor talpig férfiúnak kellett lennie.

A régi krónikák és a szájhagyomány egyaránt arról tanuskodnak, hogy Imre harcban edzett és minden haditudományban teljesen kiképzett ifju volt. Lovaglásban, vívásban, kópja hajításban és bátorágban nem akadott párja. Ez a sok kiváló tulajdonság egyben élesen igazolja azt a tételt is, hogy az Istennek tetsző élet, az erkölcsi és fegyelmezett gondolkodás nem árt, hanem éppen ellen-kezően, használ az ifju szervezet-nek. Az egykori Vajk fia Emre az egyház legragyogóbb szentjei közé tartozik, aki testi és lelki kiváló-ságával, szellemének kicsiszolt fi-nomságával és öntudatosan kimű-velt testi erejével mindenkor ut-mutatója marad a magyar ifjunak.

Szent Imre herceg nagy átalakulások, új világ keletkezésekor élt és atyjának bölcs utmutatása alapján teljesen az új irányzathoz csatlakozott. Kereszténnyé vált ma-radéktalanul, de ennek ellenére az ősi magyar kiválóságok és tulaj-donságok nem csökkentek benne. Az új hit és az emelkedettebb er-kölcsi felfogás, a fegyelmezett lel-

küség volt az az erőttöbblet, ami csak javára vált és annyira kiemelte kortársai közül, hogy emléke nem vész el az idők beteljesüléséig. Ki-lenc évszázad távlatából az ország-alapító István király nagyrahatott fia nem folytathatta atyja művét, nem ülhetett Szent István trónjára, de ettől függetlenül minden ma-gyár ifju lelkének trónján foglal helyet és láthatatlanul, de annál eltérhetlenebb kötelekekkel ve-zeti és kormányozza ifjuságunkat. A mai vajudó korban, amikor szintén új világ születésének va-gyunk tanui, érdemes Vajk fia Emre példáját és életét vizsgálva elgon-dolkozni.

Halottaknapja.

Talán furcsán hangzik, ha azt mond-juk, hogy a temető a világ egyetlen helye, ahol hiába keressük halottainkat, s ezért tesz bennünket a temető bánatossá. Más-sútt mindenütt velünk vannak. Lebuny-juk a szemünket a már szinte érezzük tarkónkon a leheltetűket s válnkon hű-séges kezűket. A ház és a kert is: csupa emlék. Az otthon meghitt zugai szinte megszokozzák azok képét, akik itt ál-tek velünk s most bennünk élnek tovább.

A temetőben úgy érezzük, mintha a földben kellene azokat keresnünk, akik a szívünkben élnek, pedig lenn a föld-ben nincsenek. A halott tulajdonképen távoli tárgy, elhagyatott, a földnek visz-szaadott valami, — valami sárból való ál-ca. A szörnyű zavarban, amit akkor ér-zünk, ha halottat látunk, valahogy a család érzése is elkeveredik: Itt fekszik előttünk, akit szerettünk s még sincs itt; kiröppent önmagából s e fájdalmas me-nekülés után itthagya karjaink között

lényének azt a részét, amit láhattunk és tapinthatunk s ami immáron mégsem ha-sonlít hozzá, pedig, — fájdalom — csak ezt tudtuk volna tovább szeretni...

De alighogy kihűlt az imént még élő hús, már távolinak és idegennek érez-zük, — mennyivel idegenebb és távolibb hát ez a földkupac, vagy e hideg köpe-csét a siron. És szegény élők, mi, ott ál-lunk a sír előtt és feledjük, hogy azo-kon, akik már nem tudnak imádkozni, gondoskodásunk semmit sem segít... Le-vett kalappal topogunk, elrendezzük a virágokat, megigazítjuk a koszorút s arra gondolunk, hogy már megint be kell fes-tetnünk a rácsot: közömbös arcunkra bá-natos mázt erőszakolunk s nem tudjuk, hogy tulajdonképpen elég szomorú-e a képünk.

Azok számára, akik imádkoznak és kedves halottaik emlékét életük minden valóságos megnyilvánulásába belefoglalják, még nehezebb ez a misztikus egyesülés

a sír előtt. Hiszen akaratuk ellenére a romlás és pusztulás képét látják, míg ked-ves halottaik képét idézik... Bizony, hiá-ba hívjuk őket, — nem rajzanak elő a hideg föld alól. Éreztük-e valaha, hogy némán és szelíden körülengenek a sír-juk előtt azok, akik megelőztek bennün-ket a Békességben? Talán azért záran-doklunk oda újra, meg újra, hogy meg-találjuk őket... Amikor már meghajtot-tuk fejünket poraik előtt, gondoljunk csak arra, hogy mit hiszünk, mit is re-mélünk oly mérhetetlen bizalommal?.. A Credo megerősíti hitünket a test feltáma-dásában. „Hiszek testünk feltámadásá-ban!” Ki áll meg közülünk ennél a gon-dolatnál? Reszketoúnk kellene az öröm-től, ha élne ez a hit bennünk. Temető: ime, ez az a hely, ahol szembe kell néz-nünk e reménységgel s azokkal, akik ör-zik számunkra...

Mennyire örzi e hitet a keresztény család? Hogyan gondolkodnak e dogmá-ról a keresztény egyházak? Valóban: üres reménység lenne csak? Ugy tűnik, mint-ha szívesebben beszélünk másról, mint éppen e nagy reményről... És mégis: Jób, amikor teste elpusztult már s csontjain csak bőr feszült és ajka kiszáradt a fogak ivén, így kiáltott nyomorúságában: „...én tudom, hogy az én Megváltóm él és utól-jára az én porom fölött megáll!” Ismerek embereket, akiket nem zavar e a bizó-nyosság, inkább világossággal tölt el: alighogy elszólt ifjuságuk köde s meg-nyugodtak szegény hányattatásukban a boldogság felé, fölismerék, hogy e szent ember, a szegény Jób ujjongása az egyet-len felelet az emberi szenvedés rejtjel-mére. Mint amikor gyerekkorunkban zo-kogtunk a mese hősének szerencsétlen sorsán s édesanyánk megnyugtatót: Ne sírj, — a vége jó, csupa boldogság...

Titokzatos út, a temető útja, ame-lyet itt lenn senki nem kerülhet ki, de amelyre biztos vezetőt találunk azon a napon, amikor a szegény hus tündöklőve kerül vissza hozzánk, mert minden sebe örökre, tisztán és dicsőségesen begyógyul.

Mert egy igaz: Feltámadunk!

(— dny)

Versek.

Visnovszky László

Ősz van.

Ősz van, ...
Hideg őszi élet,
Sárga levél őszi fákról
Ősz szélben
Tovaszéled.

Ősz van, ...
Szürke őszi boru,
Sosem volt még a mi ősünk
Ilyen gyászos,
Ily szomorú!

Ősz van, ...
Ősz eső pereg,
Kunyhókban és palotákban
Sok az özvegy,
S árva gyerek.

Ősz van, ...
Ősz nagy csattáknak,
Magyar Honvéd, — itt minálunk,
Győzelmesen
Hazavárnak!

Ősz van, ...
S őszben életünk.
De Tavaszra- új életre,
Virradatra
Ébredünk!

Halottak estéjén.

Van messze egy bus temető,
Idegen országba,
Arra néz ma könnyes szemmel
Sok-sok szegény árva.

Nem ég ott ma fényes gyertya,
Virág sincsen bőven,
Orosz földön messze-messze,
Véres harcmezőben.

Egyedül a jó Istennek
Van ma gondja Rája,
Ő gyújt mécsest fenn az égen,
Halottak napjára.

Sok-sok ezer csillag ragyog
Hideg éjszakában,
Honvédeink álma felett,
Idegen hazában.

Elmult napok vad harcait
Békén pihenjétek,
Aludjatok szépen, csendben,
Hős magyar Honvédek!

A Mindszent és halottak napi ki-világításra vonatkozó rendelet a ki-világítás mellőzését rendeli el, Budape-ston és környékén 5 órától tul nem sza-bad a temetőkben tartózkodni, ez azon-ban az ország többi városára nem kötelező, csak a világítás mellőzése.

A „rohampékek” között.

Hogyan készül a jó „prófun”
valahol a Don mentén?

(Honv. haditudósító század.
Kizák László főhadnagy.)

Keleti front 1942. szeptember hó.

A korareggel friss napfénye szétpor-lik a bájos völgyecskéken. Álmodó kis oroszfalun guru'unk keresztül. Az utmen-tén elvadult fák állanak őrséget lankadtan. Még alszik minden, a természet, hunyt szemmel álmodnak a szalmavisek...

Hirtelen frissensült kenyér finom illata csap felénk. Lám... itt egy süti oszlop dolgozik. A fák alatt rejtve háfal-mas sátor. A foghíjas kerítésen belül fia-tal szakaszvezető jelentkezik.

Naponta hétezer friss kenyér.

Gépvontatású tábori süti-oszlop. A ponyva alatt hét tábori kemence izzik méregvörösén. Mintha pokol előtornácán iárnánk, parázslak a tűz, fullasztó a meleg. A vörösén izzó kemencék körül félmez-telen herkulesek. Lisztes barnára égett bőrük alatt játékosan feszülnek a kidol-gozott izmok. Mintha csak Meunier bronz-bányászai keltek volna életre...

— A gépvontatású tábori süti-oszlop — magyarázza lelkesen a szalmaszínhaju szakaszvezetőnk — nyolc óra alatt tel-lesen üzemképes. Hét kemencét fűtünk és a hét kemencében naponta hétezer darab kenyér sült. Ez a legnagyobb teljesítőkép-sége. De ilyenkor 98 ember dolgozik ám

A RÁDIOÉVAD MEGLEPETÉSE:

7*VEZÉR
SOROZATStandard Radio
1942-43Magyar kötelességek!
Erős lelkület, szilárd bizalom.

Irta: M. Gy.

Negyedik esztendeje viaskodik már az emberiség két táborra szakadva, hatalmas méretű küzdelemben, melyhez foghatót a világ még nem látott!

Hazánk is belejutott a háboru fegyveresébe. Fegyverviselésre alkalmas férfaink javarésze egymást követve a csatákra kerül. Apák, fiúk, testvérek, férjek, jegyesek szakadnak el messze keletre a családi tűzhelytől. És szaporodóan érkeznek a hivatalos jelentések eltűnt, elesett, sebesült hősről. Szomorúságot, gyászt hoznak az otthonokba. A szenvedés könyveit lakasztják az árvák és özvegyek arcán. A drágaság fokozódik s az anyagi gondok gyarapodnak.

Valóban súlyos időköt élünk s értethető, ha sokakat ideges, türelmetlen hangulat környékezik meg. Pedig most az ország minden részében erős lelkületre, szilárd bizalomra van szükség!

A mulandóság évszaka, az ősz rossz tanácsadó. Különösen most, mikor a halál

kaszája bőséges sorokat vág ki az emberiség tömegéből. Mindig melabus kegyelettel adózunk novemberben a hervadás havában az örökkévalóságba költözött kedveseinknek, de temetőbe vivő utunk az idén még komorabb érzelmeket vált ki bennünk. A kicsinyhitűek szívéből feltör az aggodalom: Vajjon mennyi magyar vér ömlik még a rettentő világításban — s a véráldozat nem lesz-e hiábavaló?

A sopánkodók, nyöszörgők, gyávákodó torzmagyarok ellenében mielőbb meg kell szerveznünk az erős lelkületű, szilárd bizalmu, valóban gerinces hazafiak táborát! Hála Istennek, ezek alkotják a nemzet óriási többségét nemcsak mennyiségben, de minőségben is! Egységes, erőteljes fellépésük semmivé teheti az óvatosságot elöljáró hangoztató, de valójában reszkető puhányok kedélymérgező szerepét!

A rokkant lelkületűek és betegesen bizalmatlankodók folyton a legvésebb

esetőségeket vitatják s hirdetik a zaklatott idegzetű s ezért hisztérien nagyközségeknek. Csacsaságuk minden elképzelhető rossz lehetőséget feltételezve s a csekély valószínűséget ördögös ügyeskedéssel kiszínezve, bomlasztóan hat.

Megrögzött rémhírtérjesztők ezek a győzelmek szakadatlan sora ellenére is. Vacogó fogakkal emlegetik az angol-szász mumust, a legyűrhetetlen muszka medve mellett. Rettegnek, hogy javainkból kifogyunk és idegeink összeroppannak, mint az első világháborúban. Szerintük megismétlődik a történelem. Az amerikai hadiipar a Berlin, Róma és Tokió szövetséget diadalmasan tulszárnyalja majd termelőképességben és előbb-utóbb felülkerekedik. És így tovább. A nyomorúságos lelkület és a gyerekes bizalmatlanság torzalkjai büntetlenül fecsegik hóboros agyszüleményeiket, amiket az események eddig is napnál világosabban megcáfoltak.

Különös, hogy ezek mégis „jó magyaroknak” képzelik önmagukat, holott a nemzeti erős lelkület és szilárd bizalom sorvasztói örök szu módjára!

A bűnpártolás és a cinkostárs szerepét föltenénk be, ha továbbra is némán tűrjük a közhangulat mérgezését!

Bátran, határozottan kell fellépni velük szemben s oktan elgondolásait keményen visszautasítani, mert még nem késő. Az elkedvetlenedés tünete — szerencsére — még csak szórványosan mutatkoznak s nyomatékos érvelessel eloszlatathatók. S ez nem nehéz feladat, hiszen őszinte meggyőződésünk, hogy az igazság a mi oldalunkon van a jövő kialakulásának helyes megítélésében!

Ellenségeink hiába reménykednek az Idő, a Pénz, az Éhség s egyéb „tábornokok” döntő támogatásában, hogy a tengely és szövetségeseink ellenállását megtörjék majd. Előkészületeik Amerika gyárüzemeiben hallatlanul óriási méretűek ugyan, de a visszavágó intézkedések is hasonló arányban folyamatban lévén, nyugodtan várhatjuk a küzdelem végső kiímenetét, ha évekig kell is még túrnunk.

A háborút nem az anyag és emberföldény, hanem a lélekör fogja diadalokra vinni, a keresztény és nemzeti eszme szellemében!

Harctéri hír.

Polgármesterünk az alábbi levelet kapta Várnagy Károly őrnagytól, aki a helybeli zászlóaljait vitte juttatásban a harctérre és akinek kiváló katonai erényeire büszke lehet városunk közönsége.

A Don partján, 1942. IX. 20.

Kedves Barátom, Szept. 10-én keltetett szives soraidat tegnap este vettem kézhez és sietek rá válaszolni. Amint lapom külleme is elárulja, a harctéri viszonyok között „nyugodtabb” időszakban rovom e sorokat, mint legutóbbi, ceruzával írt soraimat. Akkor is jeleztem már, hogy a házi zászlóalj nehéz támadással a

felsőbb vezetés által elért támadási célt elérte. A 23/II. és 53/III. zlj-ak egy falura támadtak, melynek угyszólván minden háza meg volt erődtelve. A lövések úgyesen rejtve, hogy nem lehetett megállapítani, hogy az elg. honnan tüzel. A salgótarjáni és környékbeli fiúk ofy lendülettel támadtak, hogy az első nekirugáskodással a drótkadályokon és aknamezőn keresztül 150 m-ig megközelítettük a község széléig. Itt a szürkületig kitarítottunk, majd eltoldódva, a német szövetségessel betörtünk a községbe. Másnap folytattuk a támadást a német kötelekben és estére a falu meg volt tisztítva. Magam is még az első nap reggelén megsérültem, de Isten segítségével nem súlyosan, úgy hogy a harcot végig magam vezethettem. Elismerésként a Magyar Erdemrend tisztii keresztjével lettem kitüntetve. Baráti üdv. Várnagy őrn. Tp. 230/56

Ugyancsak polgármesterünk kapta az alábbi táborilapot:

Kedves Kálmán Bátyám! Salgótarján büszke lehet itt lévő zászlóaljára, — de különösen Várnagy őrnagy urra, kinek nevét itt már legendák övezik! Meg is kapta a legmagabb kitüntetést, amit tiszt kaphat. Három sebtől vérzett és még sem ment hátra, úgy verte vissza a muszkák támadását. Nehéz harcokat vívunk, de a mérleg ide billen. Kézcsókjaim tolmácsolását kérve, szívből üdvözlő öccse Béla, IX. 18 Feladó: Soldos Béla főhadnagy, 230/65. tábori postaszám.

Hírek és különféle

Protestáns napok.

A keresztény testvér szeretetével és érdeklődésével nézünk a holnap Budapesti megkezdődő „Protestáns napok” hatalmas találkozója elé. Veszedelemes időben — immár negyedik éve — jönnek össze Magyarország protestánsai, hogy ebben az istentelen korban, csábítások és kísértések között hitet tegyenek Krisztusról, aki mindnyájunkért szenvedett és mindannyiunkat megváltott vére hullásával a keresztján.

De nemcsak a Krisztusban való közösség szeretetével fordulunk a protestáns testvérek felé, hanem úgy is tekintünk rájuk, mint igaz magyarok az igaz magyarokra. Talán főleg az arról beszélünk, mennyire mélyeséges magyar értéket és erősséget jelent történelmi és népi szemponból a protestáns magyarság gyökeressége. Mikor mintha megakadt volna némely rétegeink előtt a hagyományos magyar műveltség fénye.

Öreg templomok üzennek régi orgonáik szavaival, temetők meghitt üzenete int elfedett igazságokra, zsoltárok bizó és diadalmas dallama ostromolja az eget nyomorúságunkban: ez is magyar protestantizmus. Komoly versek zengése, nemes sorok zamata, istenes és erényes könyvek

szakadásig, 12 órai változással. A kemencékben egy-egy „hiccel” — egy vetéssel — 60 kenyér sül ki... Tisztán emberi erővel dolgozunk, kézzel dagasztjuk a tésztát. Nem éppen a legkönnyebb mesterség...

Az ideális bombabiztos fedezék.

A pokoli hőségben ellepi testünket a patakzó verejték. A kemencék között nyers fadorongok száradnak. A derékpékek lázas tempóval dolgoznak. Nagyot csattan izmos kezükben a tészta, amint a deszkalaphoz vágják. Mindenki áterzi szerepének fontosságát, látszik a munkájukon, kezük igyekvő szorgosságának a hivatástudat, minden munka igazi élettö-eleme. Nem messze innen dörögnek az ágyúk, véres csatákat vív a magyar. Háborúban, kemény harcokban nem szabad, hogy kenyérgond üljön meg a csapatok lelkét. A jó és bőséges ételmezés s mindenekelöl a friss, ropogós kenyér nemcsak a fizikai teljesítőképességet, hanem a küzdők hangulatát, harci kedvét is növeli.

— Bizony a pékek is elől dolgoznak — folytatja magyarázatát a fiatal

szakaszvezető. — Nem maradhatunk el messzire a csapatoktól. Előről ugyan nem fenyeget veszély, az arcvonalat keményen tartják saját csapataink. De itt hátul is akad veszedelem. Sok helyen ellenséges erelmű lakosság, messzi hátul ledobott ellenséges ejtőernyős osztagok, azután meg... orvlövészek... Volt olyan hét, hogy minden éjszaka kegyetlen légítámadást kaptunk. Verték bombákkal a tábor. Eleinte kicsit megilletődünk, de harmadjára már olyan óvóhelyet készítettünk, hogy fűtültünk a bombákra.

Munkában a „rohampékek”

Valamelyik kemence ajtaja kinyílik. Az égető hőségben inycsiklandó friss kenyérillat árad hozzánk. A közeiben puszkák állanak. Kéznél. Arról érdeklődünk, volt-e arra eset, hogy a sütőlapát nyele helyett a puskaagát markolták át.

— Eppen a múlt héten! — mondják többen is. Éjszaka dolgoztunk, amikor eldördül néhány lövés... Riadól Orvlövészek támadták meg a sütőoszlopot! Outhagytuk a tésztát és azon lisztesen rohantunk előre az éjszakában. Nem tartott sokáig. Az orvlövészek azt hitték: munkahelyben álunkban, sikerül meg-

lepni bennünket. Megrohmoztuk őket. Néhány kézrekerült, a többi elfutott. Csak egyikünk sebesült meg könnyebben, ő nekik halottjuk is volt. Azóta békén hagynak. Bennünket pedig elneveztek tréfából: „rohmpékeknek”...

— Mikor ott voltunk abban az öse-lött városban — fűzi tovább egy öregebb övezető — akkor is riadó volt éjjel. Rohanni kellett előre, a csapatok után. Ugy pakoltunk mindre a kocsira, ahogy volt. A felgyújt tésztát, a kovászt, a lisztet... Mikor ideértünk, minden este kilenc órától éjszaka kettőig légítámadás! Körül raktak bennünket Sztalin lámpásokkal. Olyan világos volt, hogy emellett olvastam el a hazai tábori lapot. Máskor úgy sincs időnk olvasni.

Nincs párja a jó magyar kenyérnek!

Külpünk a ponyva alól. Odakint valósággal hideg van, pedig a nyárutó minden hevével ontja sugarait a nap.

— Akkor akadtunk meg igazánbul, amikor orosz lisztet kaptunk — mondja még bucsuzónak, kiasfiv vidámsággal a hírtelenzős szakaszvezetőnk. — Meg kellett mutatnunk mit tudunk. Nem volt az liszt, nem volt kiörölve, uram bocsá!

— nálunk odahaza a disznóknak adják így... Se rendes örlés, se szitáknak nem volt, hajtóerő hiányzott az élesztőhöz. Bizony megizzadtunk — mégis rendes, jó kenyeret adtunk a honvédeknek... Most már a liszt is jó. Volt aratás. Rendesen megörlik. Mi öröljük, vagy a németek... De az az orosz liszt... Nem is tudom, hogyan bírták enni a muszkák. Hej... nincs párja a jó magyar buzakenyérnek.

Eibucsuzunk a mosolygós szakaszvezető. Indulunk tovább. Sokáig kísér utunkon a jó prófuntillat, halljuk a csattogást, a jókedvű kacajt. Aztán valaki rágyújt a nótára:

„Főhadnagy úr levelem jött, hogy a babám nagyon beteg utánam. Arra kérem engedjen el, hogy még egyszer hadd lássam...”

Jól tudom, ha engem meglát, egyszeriben kigyógyul a bajából. Az ellenség meg sem tudja, hogy egy süttő hiányzik a csatából...”

Mi is felkapjuk a nótát, dudoljuk vigan. Gurulunk tovább, az egyik harcbanállo hadosztály felé. Isten elmarad mögöttünk az ének, Csönd lesz... A nap békésen rámosolyog a völgyekére...

MEGHIVÓ

az Ipartestületben 1942. nov. 3-án és 4-én este fél 7-kor tartandó előadásra.

Fellépnek:

WOLTON ÉS CAVALLINI

Az elektromos csodaember. Életveszélyes mutatványok 1,000,000 wolt nagyfeszültséggel. Egy élő ember a villanyszékben!

Az országoshírű kintetettbűvész és illuzionista. — A Royal revü színház v. attrakciója. Az élő agyrebúsz! A gondolatok tolvaja!

„Ne mulassza el, mert ilyet még nem látott,„
Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni. Népszerű helyárak!

Áhitata, a legszebb csengésű magyar nyelv: ezt protestantizmusunk is oltalmazta nehéz századokban. Erkölcsei és emberi megújulás, az Istennel való közvetlen s izzó kapcsolat, hit az emberben, a becsületben, a szabadságban, harc és lelkesültség a szabadságért, építés és védelem: ebben is annyit tett protestantizmusunk, mely egyszerre volt gyökeresen magyar, igazságosan és tisztán emberi s magyarsága mellett európai. Régi vándorpapok és diákok emléke kísért, akik Hollandiáig, Genfig, Angliáig elmentek a tudás, a lelkiismereti szabadság és a hit világosságáért; kegyes és okos fejedelmek, gondos urak, írók, papok, tudósok, mártírok intenek egy jobb és mélyebb magyarságra. Sárospatak, Debrecen, Nagyenyed, Gyulafehérvár, Pápa, Kassa iskolái, könyvtárak, nyomdák öröksége szól felénk komolyan és tisztán az ősi Budapesten.

Multak szép öröksége bár lenne épülés a jövőnek, bár lenne ily energiák kezdete! A lelkiismereti szabadság, az egyéniség ereje és Istennel való kapcsolata bár lenne modern megújulások, új valóságok indulása. A magyar protestáns nép józansága és gyökeressége, protestantizmusunk teljes magyarsága s európaisága talán nem méltatlan záloga e reménykedésünknek; a férfiak, kik élén állanak, a tiszta magyarságnak és emberiségnek olyan típusai, akik nyilván a legmélyebben érzik hűségük magyarságukat: válságok, kísértések, veszedelmek között.

Isten áldása legyen komoly munkájukon! —y —n.

Hősi halál.

Andó János 23 éves salgótarjáni lakos, szeptember hó 9-én a Storohovó mellett lefolyt ütközetben hősi halált halt. Felesége és 1 gyermekén kívül szülei is gyászolják a fiatal hőst, akinek kiemelt vére legyen szent áldozat a háború hatalmas oltárán.

Vigasztalja meg szomorú hozzátartozóit az a felemelő tudat, hogy a legszebb halálban egy nemzet gyásza lebeg a megboldogult emléke felett.

Kinevezés. Kardos Gyula a dunáninneni evangélikus egyházkerület új püspöke, a kultuszminiszter jóváhagyásával, november 1-i hatállyal Losoncra, az állami iskolákhoz önálló vallásnevelő lelkészé kinevezte Benczúr Zoltánt, a nemrég idehelyezett evang. segédlelkészt. Az új lelkész rövid másfél hónapi itt tartózkodása alatt tudásával, értékes emberi tulajdonságaival máris megnyerte híveinek szeretetét s távozását a személyi érvényesülés és előléptetés dacára is ájtatják.

Bucszás. Elköltözésem előtt váratlanul katonai szolgálatra lettem behívva s ez okból nem nyílt alkalmunk arra, hogy ismerőseinktől és barátainktól személyesen búcsút vehessünk. Ezúton mondunk tehát istenhozzádot mindenkinek s kérjük, tartsanak meg minket továbbra is jó emlékezetükben. B. Kovács Károly és családja.

Halálozás. F. hó 28-án 60 éves korában meghalt Paskó Gusztáv acélgyári nyugdíjas, hadiövegy. Temetése 1. 29-én délután 5 órakor volt a városi ravatalozóból nagy részvét mellett.

Halálozás. Rosenthál György 22 éves salgótarjáni lakos, a footbalsportnak néhai rajongója, mint munkaszolgálatos az orosz harctéren meghalt október hó 1-én.

Bucszás. Losoncra történt áthelyezésem folytán ezúton búcsúzom el mindazoktól, akik másfél hónapi rövid itt működésem alatt szeretetben és megbecsülésben részesítettek. Isten segítse további életünket. Benczúr Zoltán ág. ev. vallásnevelő lelkész.

Adomány. özv. Liptay B. Jenőné koszorúmegváltás címén 20 pengőt küldött be kiadójaválunkba a Vöröskereszt javára. (Továbbítottuk a h. Vöröskeresztnek.)

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó édesanyánk elhunyt alkalmából részvétüket bármilyen módon kifejezték, ezúton mondunk hálás köszönetet. v. Pataki János és Paskó Gusztáv gyermekei.

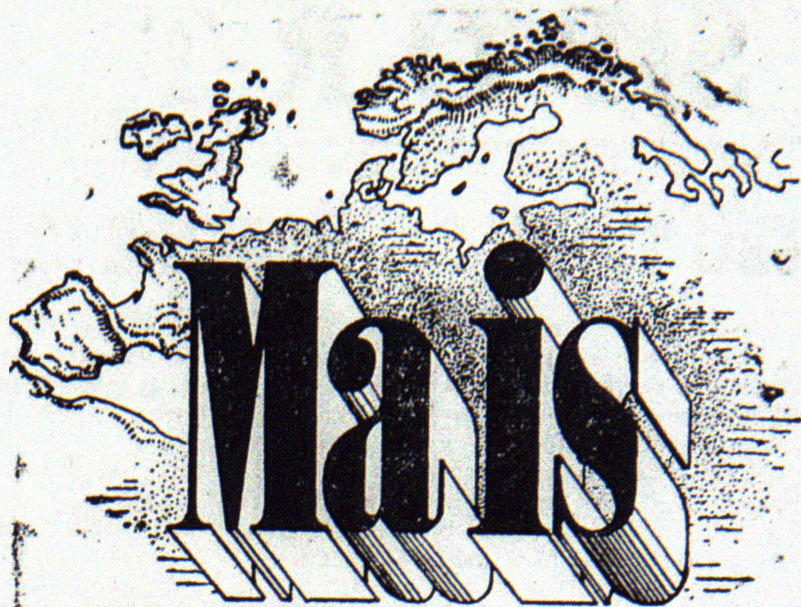
Köszönetnyilvánítás. A drága jó anyja, anyós, nagynya: özv. Wietórisz Sámuelné elhunyt alkalmából a bármi módon megnyilvánult részvétért ezúton mond őszinte köszönetet a Szathmáry és Patai család.

Szerkesztői üzenet. B. József Kázmér. Megkaptuk, jövő számban hozzuk. Szerk.

Felhívás. Kérjük mindazokat a vállalatokat és közületeket, ahová Vöröskereszt gyűjtőívet küldtünk, szíveskedjenek azt a csekkszelvényvel együtt haladéktalanul visszaküldeni (Zámecsnik Helén Vörösk. gondnok címére Egészségház) tekintettel arra, hogy ezekkel az iverkek és csekkszelvényekkel együtt kell a Belügyminisztériumnak elszámolni.

Elköltözés.

B. Kovács Károly szobrászművész, városunk fia, közel husz évi ittlakás után, családjával együtt, a főváros közelébe, Rákosszigetre költözött. Két évtizedes tartózkodása alatt tevékeny művészi munkát fejtett ki s városunkban a Báthory szobor, a déli plébánia-templom falába beépített hősi-emlékmű, a templomokban oltárok, szíszékek és szentek szobrai, a közel és távol vidéken több hősi szobor és templomberendezési tárgy dicséri művészi vénáját és alkotószerepét. De nagyon sok kisebb-nagyobb szobor, dombormű és kép is, melyek ma urilakások diszei, fogja művészi és baráti emlékét megőrizni. Salgótarján fia s amikor fiatalon, külföldi tanulmányai után hazatért, a szülőföld varázsa és nagy szeretete tartotta itten két évtizeden keresztül. Megrendeléseken kívül rengeteg tanulmány és pályázati mű alkotásával elégitette ki művészi vágyait s külön kiemelendő dicsőretet érdemelt meg bányász-tanulmányai, melyek megfigyeléséért sokszor napokat-heteket töltött a föld alatt, a bányákban. A Salgótarjáni Balassa Társaságnak megindulásától kezdve rendszer tagja, több tisztséget is viselt a nagyban hozzájárult alkotásaival a Társaság által rendezett kiállítások művészi színvonalához. Szeretettel méltó egyéniségevel, intelligenciájával, meleg szívével városunkban és környékén tiszteletet, megbecsülést, hírnevet és számtalan barátot szerzett magának — De hát! — „Művész hazája a széles nagyvilág...”, vágyak, ambíciók fűlik, dolgozni, alkotni kíván s természetesen élnie is kell, családot eltartani, gyermekeket felnevelnie. A főváros a művésznek — ha dolgozni tud és akar — nagyobb térnyomást nyújt az

exponál az ORION-gyár Európa legtöbb országába és bizonyosságot tesz kijelölőn a magyar ipar fejlettsége mellett.

A kivitt rádiókészülékekért fontos nyersanyagokat kap az ország és Svédországtól Portugáliáig, Finnországtól Törökorszáig a rádióhallgatók ezrei tanulják meg az ORION-rádiók révén becsülni a magyar munkát és győződnek meg arról, hogy

a háromfejes ORION védjegy minőséget és haladást jelent ma is

MINDEN ORION-RÁDIOKERESKEDŐ KÉSZSÉGGEL DEMUTATJA

érvényesüléshez és a megélhetéshez, mint a kis vidéki város. Kívánjuk neki, hogy reményeiben ne csalatkozhassék, művészi vénáját tágitssa és hírnevét öregbítsék további szép és monumentális alkotások. Nem távozott s nem szakadt el oly messze tőlünk, hogy szeretetünk továbbra is figyelemmel ne kísérhesse életét...

Szinnyei Merse Jenő dr.

vallás és közoktatásügyi miniszter f. hó 28-án szerdán este 6 órai gyorsvonattal Rimaszombatra felé menet átutazott városunkon.

A külső pályaudvaron bányászunióformisok, bányaműcsesekkel felszerelt bányászok köszöntötték a minisztert, akit Korompay Lajos bányügyi főtanácsos meleg szavakkal üdvözölt. A bányatelepi elemi iskolás gyermekek virággal köszöntötték a diákok miniszterét, akit a vonat beérkezésekor bányazenekar a bányász-himnusz hangjaival üdvözölt.

A miniszter az üdvözlésre kedvesen válaszolt. Az 5 perces rövid és megkapó fogadtatást megilletődve nézte végig a vonat közönsége és az érkezésről kevesen tudó néhány salgótarjáni érdeklődő.

A Reformáció emlékünnepe az evangélikusok a templomban délelőtt 10 órakor tartandó istentisztelettel és urvacsoraosztással és este 7 órai kezdettel a templomban tartandó emlékünneppel ün-

nepelik meg, amelyen közreműködnek dr. Csengődy Lajos espereshelyettes alepéperes, Benczúr Zoltán hitoktatóségédlelk. és a Röder Alfréd vezetése alatt álló Deman Gusztáv és Deman Mihály trió. — Az evangélium minden hitvallóját szeretettel várja az egyház elnöksége és az Egyház Ura. — Délelőtt 10 órakor Lapujtón, délután fél 5 órakor Zagypálfalván lesz az emlékünnepe.

A Harangszó Naptár az evangélikusok naptára. Ára 60 fillér. A lelkészi hivatalban és az egyháznál kapható.

Kiadó Fő utca 27. sz. házban garzon lakás, mely áll egy szobából, előszobából és fürdőszobából.

Sürgősen eladó 2 szobás verandás ház. Pécskő utca 6 szám alatt. Érdeklődni lehet: Eltsner cukrászda.

Nagyitiszteletű Lelkészi Hivatal! Tiszteletteljes kéresemmel küldöm e néhány pengőt — 18 26 P — hogy fordíttassék az Ev. Egyház és ev. vallás, az Isten iránti hit fejlesztésére. Ezrel az összeggel indultam vissza Oroszországból az áldott Magyarföldre, Isten segítségével 1942. szeptember 24-én.

Tomka Géza sebesült hovádt salgótarjáni lakos, Ev. egyház tagja.

Az Apollo Mozgó műsora: Okt. 31-től november 2-ig: Egy sziv regénye, november 3-ától 5-éig: Tronk báró kalandjai.

ODOL

A helyes fogápolás

FOGPÉP

